

SIMILITUDINI ȘI DIVERGENȚE PRIVIND SISTEMUL CONTABIL ÎN CONTEXTUL EUROPEI ȘI ASIEI

SIMILARITIES AND DIVERGENCES OF THE ACCOUNTING SYSTEM IN THE EUROPEAN AND ASIAN CONTEXT

Autor: Daniela LOGHIN, Ivan CONSTANTINOV,
e-mail: loghin.daniela@ase.md, constantinov.ivan@ase.md
Conducător Științific: Maia BAJAN,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6903-8275>
e-mail: bajan.maia@ase.md
Academia de Studii Economice din Moldova

Abstract: *There are significant similarities and differences between the European and Asian accounting systems. These include the trend towards convergence with IFRS, the increasing use of IFRS in Asia and the important role of the accounting profession. Differences include the diversity of regulations, professional bodies, accounting principles and the format of financial statements. The article looks at the systems in general terms through the lens of four countries - the Republic of Moldova, Romania, Japan and China - in order to provide an overview of the subject under review.*

Keywords: *accounting, International Accounting Standards, Generally Accepted Accounting Principles, International Financial Reporting Standards.*

JEL: M41

Introducere

Elementul de sistem contabil reprezintă ansamblul concepțiilor, teoriilor, principiilor, tehnicilor de înregistrare și control a instituțiilor, reglementărilor, jurisprudenței contabile și mecanismele ce concură la obținerea informațiilor necesare în vederea luării deciziei. Sistemele date au avut o tentativă de clasificare generală de-a lungul timpului de către oamenii de știință, însă datorită existenței mai multor criterii nu s-a ajuns la o delimitare exactă. Conform literaturii de specialitate, în lucrarea lor Țurcanu V., Golocealova I., Ștahovschi A., putem întâlni câteva sisteme contabile, dar principalele din ele sunt anglo-saxon și continental, celelalte modele fiind variante alternative asemănătoare (modelul american, modelul islamic etc).^[1]

Obiectivul acestui articol este de a elucida similitudinile și divergențele de bază a sistemelor contabile în contextul Europei și Asiei, pe baza țărilor Republica Moldova și România, în paralel cu Japonia și China. Contabilitatea având un rol crucial în economia acestor state, ar oferi un spectru larg de idei și concepte, ce ar explica anumite elemente macroeconomice definitorii. Astfel, pentru îndeplinirea obiectivului propus, vor fi analizate sistemele din perspectiva aspectelor comune și specifice legislației europene și asiatice. Metodele de cercetare primordiale a acestor sisteme: analitică, inducției, deducției ș.a. ne permit să elaborăm o viziune de ansamblu asupra diferențierii contabile pe regiuni de interes.

Conținutul de bază

Pentru a compara sistemele contabile ale Republicii Moldova și României, în paralel cu Japonia și China, am luat în considerare patru criterii esențiale ale unui sistem contabil: cadrul normativ de reglementare, cadrul instituțional, principiile contabile, situațiile financiare, fiind prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Criterii de compare a sistemului contabil

Criteriu	Republica Moldova	România	Japonia	China
1.Cadrul normativ de reglementare	LEGE Nr. 287 din 15-12-2017 contabilității și raportării financiare; Planul general de conturi contabile; Standardele Naționale de Contabilitate(SNC) Regulamentele Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Codul fiscal Indicații metodice, reglementări, instrucțiuni și alte acte normative din domeniul contabilității și raportării financiare, aprobate de Ministerul Finanțelor	Legea contabilității Nr.82/1991 cu completările ulterioare; Planul general de conturi contabile; Ordinul nr. 1.802 din 29 decembrie 2014; OMFP nr. 2861/2009; Ordinul nr. 2.634 din 5 noiembrie 2015; Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1826/2003; Normele metodologice de aplicare a Legii contabilității nr. 82/1991 Standardele contabile românești (SC)	Legea contabilității din Japonia Regulamentele de aplicare a Legii contabilității din Japonia Orientarea privind contabilitatea Interpretarea standardelor contabile Legea impozitului pe profit din Japonia Legea privind impozitul pe venit din Japonia Codul comercial din Japonia Standardele Consiliului de Contabilitate din Japonia (ASBJ)	Legea Contabilității din China Regulamentele de Implementare a Legii Contabilității din China Standardele Contabile pentru Întreprinderile din China Interpretarea Standardelor Contabile pentru Întreprinderile din China Legea Impozitului pe Profit din China Legea Impozitului pe Venitul din China Regulamentele privind Contabilitatea Guvernamentală din China
2.Cadrul Instituțional	Ministerul Finanțelor; Comisia Națională a Pieței Financiare; Biroul Național de Statistică Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova Consiliul Național de Contabilitate Camera de Conturi Serviciul Fiscal de Stat	Ministerul Finanțelor Publice (MFP); Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR); Institutul Național al Contabililor din România (INCIR) Autoritatea de Supraveghere Publică a Auditului Intern etc.	Ministerul Finanțelor; Banca Japoniei; Institutul Japonez al Contabililor Publici (JICPA); Asociația Contabililor din Japonia (JAA) Consiliul de Contabilitate din Japonia (ASBJ) etc.	Ministerul Finanțelor(MOF); Comitetul Contabilității din China (CASB); Institutul Contabililor din China (CICPA); Bursa de Valori din Shanghai (SSE) și Bursa de Valori din Shenzhen (SZSE) Asociația Chineză a Contabililor, Comisia de Reglementare a Contabilității din China
3.Principiile contabile	Continuitatea activității; contabilitatea de angajamente; permanența metodelor; prudența; intangibilitatea; separarea patrimoniului și datoriilor; necompensarea; prioritatea conținutului asupra formei; evaluarea la cost de intrare; importanța relativă	Principiul prudenței Principiul costului istoric Principiul permanenței metodelor Principiul imprevizibilului Principiul necompensării Principiul transparenței Principiul relevanței Principiul materialității	1)valoarea justă; 2)ținerea registrelor; 3)distincția dintre capital și profit; 4) imaginea fidelă; 5)permanența metodelor; 6)consistența; 7)conservatorismul	1)acuratețea; 2)completitudinea; 3)consecvența; 4)baza de angajamente; 5)prudența 6)continuitatea activității; 7)oportunitatea.
4. Situațiile financiare	Situațiile financiare complete includ: a)bilanțul; b)situația de profit și pierdere; c)situația modificărilor capitalului propriu; d)situația fluxurilor de numerar; e)nota explicativă.	Bilanțul consolidat, contul de profit și pierdere consolidat, alte componente, informații referitoare la activitatea grupului, note explicative la situațiile financiare anuale consolidate.	Bilanțul, situația de profit și pierdere, situația fluxurilor de numerar, anexa la bilanț, raportul auditorului.	Bilanț, situații de profit și pierdere, situația fluxurilor de numerar și situația de modificare a capitalurilor proprii și notele explicative la situațiile financiare, raportul privind fluxurile de numerar indirecte

Sursa: elaborat de autori în baza [1-5]

Analizând criteriile de comparare a celor patru sisteme contabile, am dedus asemănările și deosebirile a acestor sisteme, care sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2. Asemănările și deosebirile dintre sistemele contabile comparate

Criteriu	Asemănări	Deosebiri
1. Cadrul normativ de reglementare	Legea ale contabilității și raportării financiare. Standarde de contabilitate.	RM: Standardele Naționale de Contabilitate (SNC), Planuri generale de conturi contabile, Codul fiscal. România: Standardele contabile românești (SC), Planuri generale de conturi contabile Japonia: Legea impozitului pe profit , Legea privind impozitul pe venit, Codul comercial din Japonia China: Plan de Conturi Financiare, Legea Impozitului pe Profit, Legea Impozitului pe Venitul, Regulamentele privind Contabilitatea Guvernamentală
2. Cadrul Instituțional	Ministerul Finanțelor Reglementatorii și organizațiile profesionale Banca Națională	RM: CNPF, ACAP România: CECCAR, INCIR, ASPAI Japonia: JAA, JICPA, ASBJ China: CASB, CICPA, SSE, SZSE
3. Principii contabile	Continuitatea activității Prudența Permanența metodelor	RM: Importanța relativă România: Pragul de semnificație, Principiul imprevizibilului Japonia: Conservatorismul China: Acuratețea și completitudinea
4. Situații financiare	Bilanțul Contul de profit și pierdere Situația fluxurilor de numerar Note explicative	RM: Nota informativă la situațiile financiare. România: Politici contabile Japonia: Anexa la bilanț, Raportul auditorului China: Raportul privind fluxurile de numerar indirecte

Sursa: elaborat de autori în baza [1-5]

Concluzii:

În concluzie, analizând similitudinile și divergențele sistemelor contabile a țărilor de pe continentul european, cât și de pe cel al Asiei, deducem faptul că fiecare sistem are atât elemente comune, cât și elemente care diferă în dependență de fiecare țară și legislația fiecărei țări. Totodată, aceste sisteme pot conduce atât la careva divergențe, cât și la careva convergențe care pot influența: economia, legislația și alte domenii a unei țări. Cu toate acestea, schimbul de experiență între continente conduce treptat la o mai mare armonizare a practicilor contabile, reflectând nevoia de coerență și comparabilitate într-o lume interconectată din punct de vedere economic.

Referințe bibliografice

1. Legea contabilității și raportării financiare: nr. 287 din 15 decembrie 2017. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136356&lang=ro#
2. <https://www.lehmanlaw.com/resource-centre/faqs/accounting-and-auditing/what-are-the-accounting-concepts-and-bases-employed-in-chinas-accounting-regulations.html>
3. <https://lege5.ro/Gratuit/gezdinzqgu/situatii-financiare-lege-82-1991?dp=gqydmmbtgytk>
4. <https://www.china-briefing.com/doing-business-guide/china/taxation-and-accounting/audit-and-compliance>.
5. <https://ro.scribd.com/doc/30185677/SISTEME-CONTABILE-COMPARATE>